

การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
Development of the Components and Indicators of Professional School
Administrators Characteristics under the Primary Educational
Service Area Office in the Lower Northeast 1

วิภาสิณี ปานมะเริง* สมบูรณ์ ตันยะ** และ วรสิทธิ์ รัตนวราหะ***

นักศึกษาลัทธิปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล**

อาจารย์ ดร., คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล***

Wipasinee Panmaroeng* Somboon Tanya** and Worasit Ratanawaraha***

Ph.D. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Vongchavalitkul University*

Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Vongchavalitkul University**

Lecturer Dr., Faculty of Education, Vongchavalitkul University***

Corresponding author E-mail: Wipasinee.pan@gmail.com

(Received: May 08, 2022; Revised: May 26 2022; Accepted: August 04, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ
2) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ
และ 3) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล
จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 950 คน จากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ โดยกำหนด
กลุ่มตัวอย่างเป็น 10 เท่าของตัวบ่งชี้ ที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)
โดยพิจารณาจากค่าไอเกนในแต่ละองค์ประกอบหลัก สกัดปัจจัยโดยหมุนแกนอโรโกนอลด้วยวิธีแวนนิแมกซ์ สร้างเป็น
แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่า ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง
0.470-0.935 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.922 การวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบและตัวบ่งชี้เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง
ตามสภาพด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบ (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวน 10 องค์ประกอบ 83 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) ด้านการ
พัฒนาตนเอง (2) ด้านบุคลิกภาพที่ดี (3) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (4) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจและคำมั่น
เป็นปัจเจกบุคคล (5) ด้านการสื่อสารและกาบริหารงานอย่างเป็นระบบ (6) ด้านเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามกลไก
ของระบอบประชาธิปไตย (7) ด้านมีวิสัยทัศน์ (8) ด้านคุณธรรมของผู้บริหาร (9) ด้านจริยธรรมของผู้บริหาร และ (10)
ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร และมีร้อยละสะสมของความแปรปรวน 64.58 2) ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรง

ตามสภาพ (Concurrent Validity) พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างจากเกณฑ์ระดับมากทุกตัวบ่งชี้ ($\mu = 3.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถยืนยันได้ว่าตัวบ่งชี้ที่ค้นพบทั้ง 83 ตัวบ่งชี้ มีความเที่ยงตรงตามสภาพทุกตัว 3) ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้รู้และผู้มีประสบการณ์ เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.470-0.935 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.922 นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ, องค์ประกอบและตัวบ่งชี้

Abstract

The purposes of this research were as follows: 1) to develop factors and indicators of the characteristics of professionals administrators under the primary educational service area office in the lower northeastern region 1; 2) to construct validity of factors and indicators of the characteristics of professionals administrators under the primary educational service area office in the lower northeastern region1; and 3) to assess the concurrent validity of factors and indicators of the characteristics of professionals administrators under the primary educational service area office in the lower northeastern region 1. Data were collected from a sample group of 950 school directors. From the samples, there were 950 school administrators under the Primary Educational Service Area Office in the lower northeastern region 1: Nakhonratchasima, Chaiyaphum, Buriram, and Surin. By assigning the sample to 10 times the indicator obtained from the multi-stage random sampling technique, including the processes of factor extraction and factor rotation by means of the Varimax method, then created a 5-level rating scale questionnaire with a discrimination value between 0.47 and 0.93 and a reliability of 0.922. Data collected of components and indicators to assess the concurrent validity were statistically analyzed by mean score, standard deviation, and t-test for dependent samples.

The research findings were as follows: 1) Components and indicators of the characteristics of professionals and administrators under the primary educational service area office in the lower northeastern region 1 included 10 components and 83 indicators as follows: (1) self-development; (2) good personality; (3) ideological influence; (4) inspiring and taking into account the individual; 5) systematic communication and management; (6) respect for human dignity according to the mechanism of democracy; (7) vision; (8) administrator morals; (9) administrator ethics; and (10) administrator professional ethics. There was a cumulative percentage of the variance of 64.58. 2) Analysis results assessed the concurrent validity and found that the mean was overly inconsistent from every indicator level, with statistical significance at.01. This could confirm that all 83 indicators were found to be accurate for all concurrent validity. (3) to the concurrent validity of factors and indicators of the characteristics of professionals and administrators under the primary educational service area office in the lower northeastern region. The factors and indicators were determined after an extensive review of literature

and interviews with the educated and experienced. The research instrument used for collecting data was a five-point rating scale questionnaire. The questionnaires were analyzed using the discrimination range of 0.470-0.935, and the instrument's reliability was 0.922.

Keywords: The Characteristic of Professionals Administrators, Factors and Indicators

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิวัฒนาการของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาโลกในปัจจุบัน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างจากศตวรรษที่ 20 และ 19 เป็นอย่างมาก สืบเนื่องมาจากระบบการศึกษาต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง การสร้างคุณภาพการศึกษาจึงต้องสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อผลิตพลเมืองที่เข้มแข็งที่สามารถแก้ไขวิกฤติความขัดแย้งและพัฒนาประเทศให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนคนส่วนใหญ่ได้ การเปลี่ยนแปลงแนวคิดด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Changing Education Paradigms) จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารการศึกษาแห่งอนาคตใหม่ในประเทศไทย กอปรกับสภาพสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลง ดังปรากฏเนื้อความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 258 หมวดที่ 16 การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560)

ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถมีบทบาทที่ส่งผลต่อความสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง เพราะความสำเร็จของทุกด้านขององค์กรขึ้นอยู่กับผู้บริหาร สอดคล้องกับ กานต์ บุญศิริ (2557) ได้กล่าวว่า นักบริหารการศึกษามืออาชีพ ต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อการบริหารองค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ผู้นาองค์กรมีวิสัยทัศน์ที่สามารถกำหนดภาพในอนาคตขององค์กรได้อย่างชัดเจน และต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร ไม่ว่าจะจะเป็นความรู้ในทักษะทางการสื่อสาร ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าทันเหตุการณ์ มีวิธีการบริหารอย่างฉลาด สร้างบรรยากาศของการทำงานที่ดี สร้างความมั่นใจให้กับผู้ร่วมงาน เป็นผู้ฟังที่ดี สามารถพัฒนาปรับปรุง และแก้ไขให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shah (2014) ได้กล่าวเช่นเดียวกันไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีองค์ความรู้ในการบริหารการศึกษาโดยการนำกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ มาประยุกต์ทั้งศาสตร์และศิลปะทางการบริหารมาใช้ในกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนาองค์กรทางการศึกษาและสมาชิกของสังคม ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งความรู้ดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องนำมาปรับใช้เพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุผลที่กล่าวในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยเล็งเห็นถึงประโยชน์สูงสุด จึงได้ออกแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จากโรงเรียนในภาคส่วนต่าง ๆ มุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณเป็นการประเมินองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้เป็นรูปธรรม ตรงตามความต้องการ และความเป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษา ท้ายสุดผลจากการดำเนินการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการที่จะสามารถนำไปใช้ในการวัดคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและส่งผลดีแก่ประเทศชาติต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
- 2.2 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
- 2.3 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

- 1.1 การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีรายละเอียดดังนี้
 - 1.1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 1.1.2 ยกร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
 - 1.1.3 ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 ร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และแบบตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และหาคุณภาพแบบสอบถามโดยการนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยหาค่าอำนาจจำแนก (r) ที่มีค่าตั้ง 0.20 ขึ้นไปและค่าความเชื่อมั่น ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.470-0.935 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.922

1.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1.3.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

1.3.2 ยกร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

1.3.3 นำร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เสนอต่อที่ปรึกษาแล้วนำมาปรับแก้ตามเสนอแนะ

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.1 ขออนุญาตขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4.2 ส่งร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

1.4.3 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ตอนที่ 2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 3,540 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 950 คน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายมากพอที่จะวิเคราะห์ทางสถิติได้ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 10 เท่าของตัวบ่งชี้ ด้วยการใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multiple Stage Sampling)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 95 ตัวบ่งชี้ ที่มีลักษณะเป็นแบบประมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

2.3.2 นำผลวิเคราะห์จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหาร

สถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.3.3 นำแบบสอบไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดโดยหาค่าอำนาจจำแนก (r) ที่มีค่าตั้ง 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α - Coefficient) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.470 - 0.935 และค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.922

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ไปถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่โรงเรียนตั้งอยู่ แล้วขอนหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.4.2 ส่งหนังสือและแบบสอบถามคิวอาร์โค้ดที่สร้างขึ้นด้วย Google Forms ทางไปรษณีย์หรือแอปพลิเคชันไลน์ ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยตรง จำนวน 950 คน ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาคืน จำนวน 950 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ตอนที่ 3 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

3.1 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำนวน 30 คน ที่มีคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโดยใช้เกณฑ์พื้นฐานความสามารถในการบริหารสถานศึกษาได้ประสบผลสำเร็จและได้รับรางวัลดีเด่นระดับต่าง ๆ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบให้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ไปถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่โรงเรียนตั้งอยู่ แล้วขอนหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน

3.3.2 ส่งหนังสือและแบบสอบถามสแกนผ่านคิวอาร์โค้ดที่สร้างขึ้นด้วย Google Forms ทางไปรษณีย์หรือแอปพลิเคชันไลน์ ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยตรง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 30 ฉบับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test)

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้ 6 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย 95 ตัวบ่งชี้

4.2 ผลการตรวจสอบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จากการใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) เพื่อใช้ในการจัดตัวแปรหรือตัวบ่งชี้ดังกล่าว ให้เป็นกลุ่มของตัวแปรหรือตัวบ่งชี้ใหม่

ที่เหมาะสม ผลการวิเคราะห์หลังสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) และการหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) ผู้วิจัยสามารถจัดตัวแปรหรือตัวบ่งชี้ทั้งหมดขององค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เป็นองค์ประกอบใหม่ได้ 10 องค์ประกอบ 83 ตัวบ่งชี้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละสะสมความแปรปรวนขององค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	ค่าไอเกน	ร้อยละความแปรปรวน	ร้อยละสะสมความแปรปรวน
1. การพัฒนาตนเอง	16	11.296	11.891	11.891
2. บุคลิกภาพที่ดี	10	9.147	9.629	21.520
3. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	7	6.790	7.147	28.667
4. การสร้างแรงบันดาลใจและค่านึงความเป็นปัจเจกบุคคล	13	6.053	6.372	35.039
5. การสื่อสารและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ	9	6.038	6.356	41.394
6. เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามกลไกของระบอบประชาธิปไตย	4	5.653	5.951	47.345
7. มีวิสัยทัศน์	11	5.124	5.394	52.739
8. คุณธรรมของผู้บริหาร	7	4.458	4.693	57.432
9. จริยธรรมของผู้บริหาร	3	4.254	4.477	61.909
10. จรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร	3	2.538	2.672	64.581

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ 83 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาตนเอง (2) ด้านบุคลิกภาพที่ดี (3) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (4) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจและค่านึงความเป็นปัจเจกบุคคล (5) ด้านการสื่อสารและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ (6) ด้านเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามกลไกของระบอบประชาธิปไตย (7) ด้านมีวิสัยทัศน์ (8) ด้านคุณธรรมของผู้บริหาร (9) ด้านจริยธรรมของผู้บริหาร และ (10) ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร โดยมีค่าไอเกนเท่ากับ 11.29, 9.14, 6.79, 6.05, 6.03, 5.65, 5.12, 4.45, 4.25, และ 2.53 ตามลำดับ และร้อยละสะสมของความแปรปรวน 64.58

4.3 ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที (t-test) กับเกณฑ์ ($\bar{X}= 3.50$) ขององค์ประกอบองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด (Known Group)

ข้อ	องค์ประกอบ	\bar{X}	S.D.	t	p
1	การพัฒนาตนเอง	4.43	0.44	11.381**	.000
2	บุคลิกภาพที่ดี	4.48	0.57	9.202**	.000
3	การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.50	0.43	12.498**	.000
4	การสร้างแรงบันดาลใจและค่านึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.45	0.51	10.106**	.000
5	การสื่อสารและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ	4.35	0.51	9.103**	.000
6	เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามกลไกของระบอบประชาธิปไตย	4.50	0.59	9.227**	.000
7	มีวิสัยทัศน์	4.42	0.50	9.894**	.000
8	คุณธรรมของผู้บริหาร	4.41	0.48	10.303**	.000
9	จริยธรรมของผู้บริหาร	4.43	0.51	9.886**	.000
10	จรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร	4.13	0.58	5.840**	.000

**p<0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ทั้ง 10 องค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถยืนยันได้ว่า องค์ประกอบที่ค้นพบทั้ง 10 องค์ประกอบ 83 ตัวบ่งชี้ มีความเที่ยงตรงตามสภาพ

5. สรุปและอภิปรายผล

5.1 การกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ และการพัฒนาตัวบ่งชี้และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ได้ 6 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย 95 ตัวบ่งชี้ และเมื่อทำการทดลองตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทำให้ได้ข้อค้นพบใหม่ไว้ 10 องค์ประกอบ 83 ตัวบ่งชี้ ได้ประเด็นนี้พิจารณาได้ว่า ถึงแม้ว่าชื่อองค์ประกอบจะเปลี่ยนไปตาม ตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบเดิมก็กระจายไปอยู่ในองค์ประกอบใหม่ ซึ่งสามารถยอมรับได้ ดังที่ กัลยา วาณิชย์บัญชา (2554) สรุปว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นเทคนิคที่ใช้ในการจัดกลุ่มหรือการลดจำนวนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในกลุ่มหรือองค์ประกอบเดียวกัน ตัวแปรที่อยู่ในองค์ประกอบด้วยกันจะมีความสัมพันธ์กันมาก โดยความสัมพันธ์นั้นอาจจะเป็นไปในทิศทางบวกหรือทิศทางลบก็ได้ ส่วนตัวแปรที่อยู่คนละองค์ประกอบจะไม่มีความสัมพันธ์กันหรือมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก จากการวิเคราะห์องค์ประกอบจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จะต้องเกิดจากองค์ประกอบหลายองค์ประกอบ เพราะจากสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีลักษณะเด่นชัด ทันทต่อการเปลี่ยนแปลง และมีการบริหารหลายรูปแบบ ดังที่ Yukl (1998) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงาน ไว้ดังนี้ 1) การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ 2) ต้องไวต่อสิ่งแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลง 3) มีความกระตือรือร้น 4) เป็นผู้รักหาผลประโยชน์ส่วนรวม 5) การให้ความร่วมมือกับทุกฝ่าย 6) มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง 7) การมีอิสระในการคิด

การทำ 8) สร้างจุดเด่นให้เกิดขึ้น 9) มีชีวิตชีวา 10) มีความมุ่งมั่น 11) มีความเชื่อมั่นในตัวเอง 12) มีความอดทนต่อความเครียด และ 13) มีความพึงพอใจที่จะรับผิดชอบผู้นำประเภทนี้จะนำสิ่งที่ดีพลาดในอดีตมาเรียนรู้และพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ และสอดคล้องกับ ทงทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารมืออาชีพที่จำเป็น ได้แก่ 1) มีความฉลาดรอบรู้ คือ สามารถรับรู้เข้าใจและตีประเด็นสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เร็วและสามารถมองภาพรวม คือ มหภาค (Macro) และภาพย่อยในรายละเอียด คือ จุลภาค (Micro) ได้ 2) เป็นบุคคลที่มีเป้าหมายและให้คุณค่าต่อการปฏิบัติหน้าที่ การงาน 3) มีความกระตือรือร้นในการทำงานสูงและมีพลังที่จะมุ่งมั่นบริหารงานเพื่อความสำเร็จขององค์กร 4) สนใจความเป็นไปต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในโลกและอยากเรียนรู้ตลอดเวลา 5) มีวิสัยทัศน์และสามารถนำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้ 6) มีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถทำให้ผู้อื่นยอมทำตาม 7) มีความสามารถในการจดจำทั้งเรื่องราว/ เหตุการณ์/ บุคคล 8) มีความโอบอ้อมอารีรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา 9) ใฝ่หาใจได้เพื่อจะได้สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ร่วมงาน 10) มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น 11) มีทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 12) ทำตัวให้เป็นแบบอย่างแก่ลูกน้องในลักษณะของการทำให้ดูเป็นครูให้เห็นเพื่อให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และจากงานวิจัยของ พรปวีณ์ ไกรบำรุง, สมบูรณ์ ดันยะ, สงวนพงศ์ ชวนชม, และ วรสิทธิ์ รัตนวราหะ (2565) ได้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด การมีวิสัยทัศน์ มองภาพรวมของผู้บริหารและทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นการใช้การสื่อสารการบริหารงานอย่างเป็นระบบ เพื่อความสำเร็จของสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ

5.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและได้ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้ 10 องค์ประกอบ 83 ตัวบ่งชี้ อภิปรายผลตามลำดับได้ดังนี้

5.2.1 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง เป็นองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีความเที่ยงตรงตามสภาพจริง ในประเด็นนี้พิจารณาได้ว่า อาจเป็นเพราะองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะด้านการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ในการบริหารอยู่สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2555) ที่กล่าวว่า นักบริหารมืออาชีพต้องพัฒนาความคิดและความรู้อย่างไม่หยุดยั้ง นักบริหารมืออาชีพต้องเป็นผู้บริหารยุคใหม่ ต้องพัฒนาทักษะด้านความคิดและความรู้ของตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น การเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น และเรียนรู้ผู้นำคนอื่น ๆ ที่มีความสามารถเป็นต้นแบบที่ดีได้

5.2.2 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านบุคลิกภาพที่ดี เป็นองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีความเที่ยงตรงตามสภาพจริง ในประเด็นนี้พิจารณาได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นต้นแบบแก่ครู นักเรียนผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องทั่วไป ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง มีความมั่นใจทั้งภายนอกและภายใน สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2555) ได้ศึกษาถึงคุณสมบัติของนักบริหารมืออาชีพ จะต้องมีความบุคลิกภาพที่ดี บุคลิกภาพที่ดีเป็นคุณสมบัติที่ช่วยเสริมเสน่ห์ สร้างความเชื่อถือนำเคารพแก่นักบริหารมืออาชีพ

5.2.3 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ เป็นองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีความเที่ยงตรงตามสภาพจริง ในประเด็นนี้พิจารณาได้ว่า ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำที่ประพฤติตัวเป็นแบบอย่าง หรือเป็นโมเดลสำหรับผู้ตาม ผู้นำจะเป็นที่

ยกย่อง เคารพนับถือ ศรัทธา ไว้วางใจ และทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อร่วมงานกัน ผู้ตามจะพยายามประพฤติปฏิบัติ เหมือนกับผู้นำและต้องการเลียนแบบผู้นำของเขา สอดคล้องกับ Yukl (1998) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงาน จะต้องมียุทธวิธีอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized Influence หรือ Charisma Leadership : II หรือ CL) คือ ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดไปยังผู้ตาม ผู้นำจะมีความสม่ำเสมอมากกว่า การเอาแต่อารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์วิกฤต ผู้นำเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ว่าจะทำในสิ่งที่ถูกต้อง

5.2.4 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจและค่านึงความเป็น ปัจเจกบุคคลเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในประเด็นนี้ พิจารณาได้ว่า ผู้บริหารต้องผู้นำจะประพฤติในทางที่ถูกต้องให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตาม โดยการสร้างแรงจูงใจภายในการให้ ความหมายและท้าทายในเรื่องงานของผู้ตาม ผู้นำจะกระตุ้นจิตวิญญาณของทีม (Team Spirit) ให้มีชีวิตชีวาและต้องเป็นผู้นำ จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลในฐานะเป็นผู้นำให้การดูแลเอาใจใส่ผู้ตามเป็นรายบุคคลและทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่าและ มีความสำคัญผู้นำจะเป็นโค้ช (Coach) และเป็นที่ปรึกษา (Advisor) ของผู้ตามแต่ละคน เพื่อการพัฒนาผู้ตามผู้นำจะเอาใจใส่ เป็นพิเศษในความต้องการของปัจเจกบุคคล สอดคล้องกับ Yukl (1998) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ี่ประสบความสำเร็จในการบริหารงาน จะต้องเป็นผู้นำที่การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Motivation : IM) คือ เป็นผู้นำ จะแสดงความเชื่อมั่นและแสดงให้เห็นความตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ผู้นำจะช่วยให้ผู้ตามมองข้าม ผลประโยชน์ของตนเพื่อวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์การ

5.2.5 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านการสื่อสารและการบริหารงานอย่างเป็น ระบบเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในประเด็นนี้ พิจารณาได้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีการสื่อสารเป้าหมายในการปฏิบัติงานขององค์กรให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นไปในทิศทาง เดียวกัน และสามารถร่วมมือปฏิบัติงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2555) ได้ศึกษาถึงคุณสมบัติของนักบริหารมืออาชีพต้องรู้จักสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ นักบริหารมือ อาชีพคือ ผู้ที่จะนำพาวงค์กรหรือบุคคล จากจุดที่กำลังยืนอยู่ในปัจจุบันไปยังจุดที่ควรอยู่ในอนาคต นักบริหารจำเป็นต้องใช้ การสื่อสารและบริหารงานอย่างเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ

5.2.6 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามกลไก ของระบอบประชาธิปไตยเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในประเด็นนี้พิจารณาได้ว่า ผู้บริหารจะต้องบริหารตามหลักความเสมอภาค คือ จะต้องรู้จักเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และใช้หลักเหตุผลมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และหากมีการตัดสินใจผิดพลาดด้วยการออกเสียงต้องยอมรับมติของเสียงข้างมาก แต่ต้องเคารพสิทธิของเสียงส่วนน้อยด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ทองไทย (2558) ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านทักษะ การบริหารงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ เปรมบำรุง (2557) ได้ศึกษาถึง คุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิสัยทัศน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ข้อ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้งาน อินเทอร์เน็ตติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับที่ 2 ได้แก่ ข้อ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาถ่ายทอด ข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาใน ที่ประชุม ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารแนวโน้มนการ เปลี่ยนแปลงทางการศึกษาไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชา

5.2.7 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ด้านมีวิสัยทัศน์เป็นองค์ประกอบคุณลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในประเด็นนี้พิจารณาได้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ มองภาพอนาคตในการกำหนดทิศทางในการบริหารที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ยอมรับการเปลี่ยนแปลง เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา (ชลนที พัวสี และ สุภาวดี ลากเจริญ, 2564) ซึ่งถ้าผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ดีก็จะทำให้สถานศึกษาพัฒนาอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2555) ได้ศึกษาถึงคุณสมบัติของนักบริหารมีอาชีพ ดังนี้ นักบริหารมีอาชีพต้องมีวิสัยทัศน์และมีความคิดอย่างสร้างสรรค์ เพราะการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมีจุดเริ่มต้น จากความคิดที่สร้างสรรค์ สามารถคิดอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ รัตติมา พานิชอรุณ (2557) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการกลุ่มในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการกลุ่มใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 50 ตัวบ่งชี้ คือ ด้าน ความรู้ความสามารถ มี 11 ตัวบ่งชี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม มี 11 ตัวบ่งชี้ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงมี 9 ตัวบ่งชี้ ด้านมีจิต บริการ มี 6 ตัวบ่งชี้ ด้านบุคลิกภาพ มี 6 ตัวบ่งชี้ ด้านการประสานงานมี 4 ตัวบ่งชี้และด้านวิสัยทัศน์ มี 3 ตัวบ่งชี้

5.2.8 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ด้านคุณธรรมของผู้บริหารมีจำนวนตัวบ่งชี้ จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 4.477 มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ 0.772 - 0.538 ตามลำดับดังนี้ 1) ผู้บริหารมีการแสดงออกอย่างเหมาะสมในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย 2) ผู้บริหารแสดงออกซึ่งความเชื่อถือ ไว้วางใจในการปฏิบัติงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ 3) ผู้บริหารมีความกล้าหาญในการเผชิญและแก้ปัญหา 4) ผู้บริหารมีความเพียรพยายามและความอดทนต่อปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ 5) ผู้บริหารมีความเคารพและให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชา อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 6) ผู้บริหารมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในหน้าที่ความรับผิดชอบของตน และ 7) ผู้บริหารมีความเมตตากรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2555) ได้ศึกษาถึงคุณสมบัติ ของนักบริหารมีอาชีพ ดังนี้ นักบริหารมีอาชีพจะต้องเป็นคนดีมีคุณธรรม การมีคุณธรรมเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างยิ่งของ นักบริหารมีอาชีพ เพราะส่วนที่สำคัญของผู้ที่อยู่ในตำแหน่งระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรวรรณ เปรมบำรุง (2557) ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้าน วิสัยทัศน์ ด้านประสบการณ์และผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ด้านความรู้ความสามารถ ด้านวิชาชีพ และด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ที่ดีที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.964 ค่าประสิทธิภาพการพยากรณ์ เท่ากับ .930 หรือมีอำนาจพยากรณ์ได้ร้อยละ 93.00

5.2.9 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ด้านจริยธรรมของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในประเด็นนี้พิจารณาได้ว่า ผู้บริหารจะต้อง มีจริยธรรมเพราะบทบาทของผู้บริหารยุคใหม่จะต้องรู้จักการนำหลักธรรมศาสนามาใช้กับการบริหารการศึกษาให้มากขึ้น เพราะปัจจุบันคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนไทยเสื่อมทรามลงมาก กล่าวคือ ไม่ชอบอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ ไม่มีระเบียบวินัย ชอบใช้ความรุนแรงทำลายล้างกัน ซึ่งหากนำหลักธรรมมาใช้ควบคู่การบริหารการศึกษา จะทำให้การพัฒนาอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี Y ของ McGregor (1960) ที่อธิบายความเชื่อที่ว่า บุคคลมีความสามารถที่จะทำงานอย่างเต็มที่ เมื่ออยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวย ผู้บริหาร ในฐานะเป็นหัวหน้าหน่วยงานและเป็นผู้ดำเนินการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กรจึงมี บทบาทหน้าที่ในการจัดระบบ กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลให้ชัดเจน คุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมีอาชีพด้าน วิชาชีพ ทั้งนี้เนื่องจากประสิทธิผลของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีจริยธรรมวิชาชีพ ยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง

มีความโปร่งใส ไม่คอร์รัปชัน อดทนอดกลั้น รับทั้งผิดและชอบ เสียสละและเป็นคนดีของสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเสาว์คำ จันทร์ธิยะ (2554) ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยใช้เทคนิคเดลฟายเพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมในด้าน คุณธรรม จริยธรรม มืองค์ประกอบที่แปลผลคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ คือ เป็นผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตามจรรยาบรรณไม่ขัดต่อศีลธรรมและหลักศาสนา ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและความถูกต้อง

5.2.10 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร เป็นองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในประเด็นนี้พิจารณาได้ว่า วิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาให้สมรรถนะ ที่หลากหลาย และมีทักษะและความรู้ของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 มีจำนวนตัวบ่งชี้จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความ แปรปรวนได้ร้อยละ 2.672 มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ 0.574 - 0.505 ตามลำดับดังนี้ 1) ผู้บริหารแสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ ต่อสังคมและวิชาชีพ 2) ผู้บริหารแสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา หน่วยงาน สังคมและวิชาชีพ และ 3) ผู้บริหารวางตนอย่างเหมาะสมในสังคมและวิชาชีพ สอดคล้องของ รัตติมา พานิชอนุรักษ์ (2557) ได้ศึกษาถึงตัวบ่งชี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการกลุ่มในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเที่ยงตรงตามสภาพทุกตัวบ่งชี้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.3 ผลการวิเคราะห์เพื่อยืนยันความเที่ยงตรงตามสภาพจริงกับกลุ่มผู้รู้แจ้งชัดขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 ทั้ง 83 ตัวบ่งชี้ พบว่ามีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) อยู่ระหว่าง 4.13 - 4.50 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสร้างเจตคติ ที่ดีและการคิดในแง่บวกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการตระหนักรู้ในการกิจและวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.66$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สัจจกานต์ คเชนทร์พนาไพร (2560) ได้ศึกษาถึง ตัวบ่งชี้จรรยาบรรณวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานครความเที่ยงตรงตามสภาพทุกตัวบ่งชี้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ ล้าเลิศวัฒนา และฉลอง ชาตธูประชีวิน (2566) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ ที่พบว่า การมีวิสัยทัศน์เป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งมีความเป็นผู้นำมืออาชีพ

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและพัฒนาตนเอง มีบุคลิกภาพที่ดี การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจและค่านึงความเป็นปัจเจกบุคคล การสื่อสารและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ เคารพในศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ตามกลไกของระบอบประชาธิปไตย มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรมของผู้บริหาร มีจริยธรรมของผู้บริหาร และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร เพื่อเพิ่มพูนคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามผลการยืนยันความเที่ยงตรง ตามสภาพจริงของตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับคือ ผู้บริหารสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการตระหนักรู้ในการกิจและวิสัยทัศน์

6.1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำตัวบ่งชี้ที่มี น้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดในแต่ละองค์ประกอบ ผู้บริหารสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการ

ตระหนักถึงภารกิจและวิสัยทัศน์ ไปเป็นแนวทางในการจัดโปรแกรมฝึกอบรม จัดทำเอกสาร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความไม่แปรเปลี่ยนของตัวแปรคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ระหว่างเพศ ประสบการณ์ หรือสังกัดอื่น ๆ

6.2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อยืนยันทฤษฎีขององค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ ทานอรองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ตั้งประเสริฐ อาจารย์ ดร.อำนาจ อยู่คู่คำ นายสง่า จันทร์วิเศษ ดร.เสงี่ยม ทองละมุล นายพิษณุ เกลี้ยงไรสง และนางสุนทรีย์ แสงหงษ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ทุกเขต ที่ได้อนุเคราะห์ให้บุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกเขตในสังกัด ตอบแบบสอบถามในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ทุกท่าน ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามการวิจัย

8. รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กัลยา วานิชปัญญา. (2551). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กานต์ บุญศิริ. (2557). ภาวะผู้นำกับการเป็นนักบริหารการศึกษาที่มีอาชีพ. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 8(1), 1-16.

ชลนที พัวสี และ สุภาวดี ลาภเจริญ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. *สิกขา วารสารศึกษาศาสตร์*, 8(2), 56-64.

ไชยา ภาวะบุตร. (2555). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). *มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.

นเรศ ล้ำเลิศวัฒนา และฉลอง ชาตบุรุษชีวิน. (2566). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่. *สิกขา วารสารศึกษาศาสตร์*, 10(1), 53-61.

นิตยา ทองไทย. (2558). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 9(1), 35-44.

- พรปวีณ์ ไกรบำรุง, สมบูรณ์ ตันยะ, สงวนพงศ์ ขวนชม, และ วรสิทธิ์ รัตนวราหะ. (2565). รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1. *สิกขา วารสารศึกษาศาสตร์*, 9(2), 119-131.
- พระมหาเสาร์คำ จันทร์ธิยะ. (2554). *การศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- รัตติมา พานิชอรุณกุล. (2557). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการกลุ่มในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต). มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, นครราชสีมา.
- สัจจกานต์ คเชนทร์พนาไพร. (2560). *ตัวบ่งชี้จรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์สำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อรรวรรณ เปรมบำรุง. (2557). *คุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2* (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.

ภาษาอังกฤษ

- Mcgregor, D. (1960). *The Human Side of Enterprise*. New York: McGraw - Hill.
- Shah, M. (2014). Impact of Management Information Systems (MIS) on School Administration: What the Literature Says. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116, 2799-2804.
- Yukl, G. A. (1998). *Leadership in Organization* (4th ed). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.